BAB 09 | GEOGRAFI TINGKATAN 1 | SESI 2026

Petempatan di Malaysia

Subjektif dan huraian / esei

Bezakan jenis, pola dan fungsi petempatan. Gunakan ciri yang diberi untuk menjelaskan susunan rumah serta peranan bandar dan luar bandar.

Nama: _____ Kelas: _____

Tarikh: _____

Buku teks KPM hlm. 96-107 | KSSM

Latihan asli, bukan soalan rasmi atau ramalan peperiksaan. Tahap soalan dan markah ialah panduan latihan kendiri.

10 berstruktur + 5 huraian | 100 markah latihan

Tulis jawapan sendiri sebelum membaca contoh jawapan. Nyatakan fakta yang diminta; jelaskan hubungan sebab dan kesan apabila perlu. Markah ini bukan format atau skema rasmi peperiksaan.

Gunakan kertas tambahan bagi lakaran atau jawapan yang panjang. Model jawapan menunjukkan satu jawapan yang mungkin. Guru boleh mempertimbangkan isi alternatif yang tepat.

Semakan kendiri: tandakan setiap isi berbeza sekali sahaja. Jika kriteria F dan H digunakan, huraian H perlu menyokong fakta F yang berkaitan.

Bahagian A | 10 soalan berstruktur

B9S01 | 9.1

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 98-99 | Rujukan 3.2.1

Petempatan Malaysia dibincangkan sebagai bandar dan luar bandar.

(a) Nyatakan dua jenis petempatan. [2 markah]

(b) Bandingkan kedua-duanya dari segi kepelbagaian kemudahan dan satu kegiatan ekonomi yang biasa dikaitkan dengan setiap jenis. [4 markah]

B9S02 | 9.2

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 100-101 | Rujukan 3.2.2

Gambaran rekaan: P mempunyai rumah rapat mengelilingi satu persimpangan utama. Q mempunyai rumah berderet sepanjang jalan.

(a) Namakan pola P dan Q. [2 markah]

(b) Berikan dua bukti susunan bagi setiap pola berdasarkan gambaran. [4 markah]

B9S03 | 9.2

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 100-101 | Rujukan 3.2.2

Gambaran rekaan: R mempunyai beberapa kumpulan rumah yang dirancang dalam tanah rancangan. S mempunyai rumah berjauhan dan tidak seragam antara kebun kecil.

(a) Namakan pola R dan S. [2 markah]

(b) Berikan satu contoh lokasi buku teks bagi setiap pola serta satu ciri yang menyokong setiap padanan. [4 markah]

B9S04 | 9.3

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 102-104 | Rujukan 3.2.3

Setiap petempatan boleh menjalankan fungsi ekonomi, sosial dan governan.

(a) Kelaskan kilang pengeluaran dan klinik kesihatan mengikut fungsi. [2 markah]

(b) Nyatakan fungsi yang ditonjolkan oleh setiap contoh: pejabat penghulu, pelabuhan eksport, istana rasmi sultan, universiti. [4 markah]

B9S05 | 9.1

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 98-99 | Rujukan 3.2.1

Data rekaan: kawasan A mempunyai 31 000 orang, kediaman moden dan banyak perkhidmatan. Kawasan B mempunyai 4 100 orang, kebun sayur dan ternakan.

(a) Kelaskan jenis A dan B berdasarkan ciri yang diberi. [2 markah]

(b) Bagi setiap kawasan, berikan satu bukti jumlah penduduk dan satu bukti ciri kediaman atau kegiatan ekonomi yang menyokong padanan anda. [4 markah]

B9S06 | 9.2

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 100-101 | Rujukan 3.2.2

Aktiviti lakaran asal: gunakan bulatan kecil sebagai simbol rumah. Lukisan boleh dibuat di atas kertas.

(a) Nyatakan maksud pola petempatan dan satu perbezaannya daripada jenis petempatan. [2 markah]

(b) Lakar pola berjajar dan berselerak secara berasingan. Bagi berjajar, sertakan satu jalan atau sungai. Bagi berselerak, tunjukkan rumah yang berjauhan dan tidak seragam. [4 markah]

B9S07 | 9.3

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 102-103 | Rujukan 3.2.3

Contoh fungsi bandar boleh bertindih dalam satu tempat.

(a) Namakan satu contoh bandar pelabuhan dan satu contoh bandar teknologi maklumat daripada buku teks. [2 markah]

(b) Huraikan fungsi bandar pelancongan dan bandar perindustrian dengan satu kegiatan serta satu contoh lokasi bagi setiap satu. [4 markah]

B9S08 | 9.3

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 103-104 | Rujukan 3.2.3

Situasi rekaan: bandar X mempunyai kampus pengajian tinggi serta pusat pentadbiran. Kampung Y mempunyai klinik dan pejabat ketua kampung.

(a) Kelaskan klinik dan pejabat ketua kampung di Y. [2 markah]

(b) Bandingkan bentuk fungsi sosial dan governan X dengan Y. [4 markah]

B9S09 | 9.2

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 98-101 | Rujukan 3.2.1, 3.2.2

Situasi rekaan: kawasan P mempunyai 18 000 orang dan kemudahan pelbagai. Rumahnya membentuk beberapa kumpulan terancang, bukan tertumpu pada satu persimpangan.

(a) Nyatakan jenis dan pola P secara berasingan. [2 markah]

(b) Berikan dua bukti bagi jenisnya, satu bukti bagi polanya dan jelaskan mengapa label bandar sahaja belum menentukan pola. [4 markah]

B9S10 | 9.3

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 102-104 | Rujukan 3.2.3

Situasi rekaan: bandar R mempunyai pelabuhan eksport serta kilang. Kampung S mempunyai industri makanan, klinik dan pejabat penghulu. Penduduk S memerlukan tempat untuk kegiatan kemasyarakatan.

(a) Nyatakan dua fungsi ekonomi khusus yang ditonjolkan oleh R. [2 markah]

(b) Huraikan peranan industri makanan, klinik dan pejabat penghulu di S. Kemudian cadangkan satu kemudahan yang sesuai untuk kegiatan kemasyarakatan berdasarkan bab ini. [4 markah]

Bahagian B | 5 huraian / esei

Rancang isi, tulis dan semak. Gunakan penerangan atau contoh yang relevan dengan soalan.

B9E01 | 9.1

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 98-99 | Rujukan 3.2.1

Gunakan ciri umum bandar dan luar bandar menurut buku teks.

Bandingkan petempatan bandar dengan luar bandar dari empat aspek: jumlah penduduk, kemudahan asas, ciri kediaman dan contoh kegiatan ekonomi.

Rangka bantuan

1. Jumlah dan kemudahan.
2. Kediaman dan ekonomi.
3. Elakkan menyatakan semua kampung tiada kemudahan.

B9E02 | 9.2

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 100-101 | Rujukan 3.2.2

Empat gambaran rekaan: A mengelilingi persimpangan utama; B dalam kumpulan terancang; C berderet mengikut sungai; D berjauhan antara kebun kecil.

Kenal pasti empat pola dan huraikan satu ciri susunan yang menyokong setiap padanan.

Rangka bantuan

1. Padankan A serta B.
2. Padankan C serta D.
3. Pastikan bukti merujuk susunan rumah.

B9E03 | 9.3

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 102-103 | Rujukan 3.2.3

Buku teks membincangkan pelbagai fungsi bandar.

Huraikan empat fungsi bandar yang berbeza. Bagi setiap fungsi, jelaskan kegiatan atau peranan khusus dan berikan satu contoh lokasi daripada buku teks. Pilih sekurang-kurangnya satu fungsi sosial dan satu fungsi governan.

Rangka bantuan

1. Pilih dua fungsi ekonomi.
2. Pilih satu fungsi sosial dan satu governan.
3. Padankan setiap peranan dengan contoh yang tepat.

B9E04 | 9.3

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 102-104 | Rujukan 3.2.3

Situasi rekaan: bandar A mempunyai kilang, universiti dan pusat pentadbiran. Kampung B mempunyai kebun sayur, klinik, pejabat penghulu, pengusaha kraftangan serta balai raya.

Bandingkan fungsi ekonomi, sosial dan governan kedua-dua petempatan. Jelaskan juga peranan industri desa dan balai raya di B.

Rangka bantuan

1. Bandingkan dua kegiatan ekonomi.
2. Bandingkan fungsi sosial dan governan.
3. Tambahkan peranan industri desa dan balai raya.

B9E05 | 9.2

Cabaran | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 98-104 | Rujukan 3.2.1, 3.2.2, 3.2.3

Data rekaan: P mempunyai 26 000 orang, kemudahan pelbagai, rumah berderet sepanjang jalan, kilang serta pelabuhan. Q mempunyai 3 300 orang, kebun kecil, rumah berjauhan tidak seragam dan klinik.

Sediakan perbandingan yang membezakan jenis, pola dan fungsi. Nyatakan jenis P dan Q serta satu bukti masing-masing; pola P dan Q; satu fungsi ekonomi P; dan satu fungsi sosial Q.

Rangka bantuan

1. Jenis dan bukti bagi kedua-duanya.
2. Pola berdasarkan susunan rumah.
3. Fungsi berdasarkan kegiatan atau kemudahan.

Model jawapan dan panduan semakan

Bandingkan jawapan anda dengan kriteria. Beri markah hanya bagi isi yang benar-benar terdapat dalam jawapan sendiri. Jangan beri dua markah untuk idea yang sama.

B9S01 | 9.1

Buku teks KPM hlm. 98-99 | Rujukan 3.2.1

(a) Nyatakan dua jenis petempatan.

Contoh jawapan

Dua jenis petempatan ialah bandar dan luar bandar.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Bandar.

☐ P2 (1 markah): Luar bandar.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Bandingkan kedua-duanya dari segi kepelbagaian kemudahan dan satu kegiatan ekonomi yang biasa dikaitkan dengan setiap jenis.

Contoh jawapan

Bandar mempunyai kemudahan lebih pelbagai dan kegiatan seperti perindustrian. Luar bandar digambarkan mempunyai kemudahan lebih minimum serta kegiatan seperti pertanian.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Bandar mempunyai kemudahan asas yang lebih pelbagai.

☐ P2 (1 markah): Luar bandar mempunyai kemudahan yang lebih minimum dalam penerangan buku teks.

☐ P3 (1 markah): Contoh ekonomi bandar seperti perindustrian atau perniagaan.

☐ P4 (1 markah): Contoh ekonomi luar bandar seperti pertanian atau penternakan.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

B9S02 | 9.2

Buku teks KPM hlm. 100-101 | Rujukan 3.2.2

(a) Namakan pola P dan Q.

Contoh jawapan

P berpusat dan Q berjajar.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): P berpusat.

☐ P2 (1 markah): Q berjajar.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Berikan dua bukti susunan bagi setiap pola berdasarkan gambaran.

Contoh jawapan

Rumah P rapat dan tertumpu pada satu persimpangan utama. Rumah Q membentuk deretan dan mengikuti jalan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Rumah P rapat antara satu sama lain.

☐ P2 (1 markah): Rumah P tertumpu pada satu persimpangan utama.

☐ P3 (1 markah): Rumah Q membentuk deretan.

☐ P4 (1 markah): Deretan Q mengikuti jalan.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

B9S03 | 9.2

Buku teks KPM hlm. 100-101 | Rujukan 3.2.2

(a) Namakan pola R dan S.

Contoh jawapan

R berkelompok dan S berselerak.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): R berkelompok.

☐ P2 (1 markah): S berselerak.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Berikan satu contoh lokasi buku teks bagi setiap pola serta satu ciri yang menyokong setiap padanan.

Contoh jawapan

Felda Trolak ialah contoh berkelompok dengan kumpulan rumah terancang. Kundasang ialah contoh berselerak dengan rumah yang berjauhan dan tidak seragam.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Contoh berkelompok seperti Felda Trolak, Felda Air Tawar atau Felda Sahabat.

☐ P2 (1 markah): Ciri berkelompok: susunan rumah dalam kumpulan terancang.

☐ P3 (1 markah): Contoh berselerak seperti Bukit Tinggi atau Kundasang.

☐ P4 (1 markah): Ciri berselerak: rumah berjauhan atau bertaburan tidak seragam.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

B9S04 | 9.3

Buku teks KPM hlm. 102-104 | Rujukan 3.2.3

(a) Kelaskan kilang pengeluaran dan klinik kesihatan mengikut fungsi.

Contoh jawapan

Kilang ialah fungsi ekonomi, manakala klinik ialah fungsi sosial.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kilang: ekonomi.

☐ P2 (1 markah): Klinik: sosial.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Nyatakan fungsi yang ditonjolkan oleh setiap contoh: pejabat penghulu, pelabuhan eksport, istana rasmi sultan, universiti.

Contoh jawapan

Pejabat penghulu menjalankan pentadbiran. Pelabuhan eksport menjalankan ekonomi pelabuhan. Istana rasmi menonjolkan bandar diraja. Universiti menonjolkan bandar pendidikan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pejabat penghulu: governan atau pentadbiran.

☐ P2 (1 markah): Pelabuhan eksport: ekonomi atau bandar pelabuhan.

☐ P3 (1 markah): Istana rasmi: bandar diraja atau sosial dalam pengelasan buku teks.

☐ P4 (1 markah): Universiti: bandar pendidikan atau sosial.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

B9S05 | 9.1

Buku teks KPM hlm. 98-99 | Rujukan 3.2.1

(a) Kelaskan jenis A dan B berdasarkan ciri yang diberi.

Contoh jawapan

A menunjukkan bandar dan B menunjukkan luar bandar.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): A bandar.

☐ P2 (1 markah): B luar bandar.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Bagi setiap kawasan, berikan satu bukti jumlah penduduk dan satu bukti ciri kediaman atau kegiatan ekonomi yang menyokong padanan anda.

Contoh jawapan

A mempunyai 31 000 orang dan banyak kegiatan perkhidmatan. B mempunyai 4 100 orang dan menjalankan pertanian serta penternakan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): A mempunyai 31 000 orang, melebihi ciri 10 000.

☐ P2 (1 markah): A mempunyai kediaman moden atau banyak perkhidmatan.

☐ P3 (1 markah): B mempunyai 4 100 orang, kurang daripada ciri 10 000.

☐ P4 (1 markah): B menjalankan kebun sayur/pertanian atau penternakan.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

B9S06 | 9.2

Buku teks KPM hlm. 100-101 | Rujukan 3.2.2

(a) Nyatakan maksud pola petempatan dan satu perbezaannya daripada jenis petempatan.

Contoh jawapan

Pola ialah corak susunan rumah. Jenis pula merujuk bandar atau luar bandar.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pola ialah corak susunan rumah atau bangunan.

☐ P2 (1 markah): Jenis merujuk bandar/luar bandar, bukan susunan rumah.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Lakar pola berjajar dan berselerak secara berasingan. Bagi berjajar, sertakan satu jalan atau sungai. Bagi berselerak, tunjukkan rumah yang berjauhan dan tidak seragam.

Contoh jawapan

Contoh lakaran yang memenuhi kriteria: lukis satu jalan dan beberapa simbol rumah dalam deretan di sisinya untuk berjajar. Dalam ruang lain, letakkan beberapa simbol rumah berjauhan pada kedudukan tidak seragam untuk berselerak.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Lakaran berjajar menunjukkan satu jalan atau sungai sebagai laluan.

☐ P2 (1 markah): Rumah berjajar membentuk deretan mengikuti laluan itu.

☐ P3 (1 markah): Lakaran berselerak menunjukkan rumah berjauhan.

☐ P4 (1 markah): Lakaran berselerak tidak membentuk deretan seragam atau satu kelompok rapat.

Tiada satu bentuk lukisan wajib. Nilai ciri susunan, bukan kecantikan atau kemahiran seni. Jawapan penerangan membantu menyemak tetapi tugasan ini meminta lakaran.

B9S07 | 9.3

Buku teks KPM hlm. 102-103 | Rujukan 3.2.3

(a) Namakan satu contoh bandar pelabuhan dan satu contoh bandar teknologi maklumat daripada buku teks.

Contoh jawapan

Klang ialah contoh bandar pelabuhan. Cyberjaya ialah contoh bandar teknologi maklumat.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Contoh pelabuhan seperti Klang, Pasir Gudang, Georgetown, Bintulu atau Teluk Sepanggar.

☐ P2 (1 markah): Contoh ICT seperti Cyberjaya atau Taman Teknologi Malaysia.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Huraikan fungsi bandar pelancongan dan bandar perindustrian dengan satu kegiatan serta satu contoh lokasi bagi setiap satu.

Contoh jawapan

Bandar pelancongan menyediakan aktiviti serta pekerjaan pelancongan, seperti Bandaraya Melaka. Bandar perindustrian menjalankan pengeluaran dan pekerjaan teknikal, seperti Perai.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pelancongan menawarkan aktiviti atau pekerjaan pelancongan.

☐ P2 (1 markah): Contoh pelancongan: Port Dickson atau Bandaraya Melaka.

☐ P3 (1 markah): Perindustrian melibatkan pengeluaran atau pekerjaan teknikal.

☐ P4 (1 markah): Contoh perindustrian: Shah Alam atau Perai.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

B9S08 | 9.3

Buku teks KPM hlm. 103-104 | Rujukan 3.2.3

(a) Kelaskan klinik dan pejabat ketua kampung di Y.

Contoh jawapan

Klinik ialah fungsi sosial, manakala pejabat ketua kampung ialah governan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Klinik: sosial.

☐ P2 (1 markah): Pejabat ketua kampung: governan.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Bandingkan bentuk fungsi sosial dan governan X dengan Y.

Contoh jawapan

Di X, kampus memberi peluang pendidikan tinggi; di Y, klinik memberi perkhidmatan kesihatan. Pusat pentadbiran X menjalankan urusan kerajaan, manakala ketua kampung Y mengurus hal pentadbiran setempat.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Sosial X: kampus menyediakan peluang pendidikan tinggi.

☐ P2 (1 markah): Sosial Y: klinik memberi perkhidmatan kesihatan.

☐ P3 (1 markah): Governan X: pusat pentadbiran menyediakan urusan kerajaan.

☐ P4 (1 markah): Governan Y: ketua kampung mengurus hal pentadbiran masyarakat setempat.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

B9S09 | 9.2

Buku teks KPM hlm. 98-101 | Rujukan 3.2.1, 3.2.2

(a) Nyatakan jenis dan pola P secara berasingan.

Contoh jawapan

Jenis P ialah bandar dan polanya berkelompok.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Jenis: bandar.

☐ P2 (1 markah): Pola: berkelompok.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Berikan dua bukti bagi jenisnya, satu bukti bagi polanya dan jelaskan mengapa label bandar sahaja belum menentukan pola.

Contoh jawapan

P mempunyai 18 000 orang dan kemudahan pelbagai, maka sepadan dengan bandar. Kumpulan rumah terancang menyokong pola berkelompok. Label bandar sahaja belum menentukan pola kerana jenis tidak menerangkan susunan rumah.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Jumlah 18 000 melebihi ciri 10 000 dalam buku teks.

☐ P2 (1 markah): Kemudahan yang pelbagai sepadan dengan bandar.

☐ P3 (1 markah): Rumah disusun dalam beberapa kumpulan terancang.

☐ P4 (1 markah): Jenis bandar tidak menunjukkan cara rumah disusun; pola memerlukan bukti susunan.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

B9S10 | 9.3

Buku teks KPM hlm. 102-104 | Rujukan 3.2.3

(a) Nyatakan dua fungsi ekonomi khusus yang ditonjolkan oleh R.

Contoh jawapan

R menjalankan fungsi pelabuhan dan perindustrian.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Bandar pelabuhan.

☐ P2 (1 markah): Bandar perindustrian.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Huraikan peranan industri makanan, klinik dan pejabat penghulu di S. Kemudian cadangkan satu kemudahan yang sesuai untuk kegiatan kemasyarakatan berdasarkan bab ini.

Contoh jawapan

Industri makanan menghasilkan produk serta pendapatan. Klinik memberi perkhidmatan kesihatan, manakala pejabat penghulu mengurus pentadbiran setempat. Balai raya sesuai dijadikan pusat kegiatan kemasyarakatan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Industri makanan menghasilkan produk atau menyediakan pendapatan/pekerjaan.

☐ P2 (1 markah): Klinik memberi perkhidmatan kesihatan.

☐ P3 (1 markah): Pejabat penghulu mengurus hal pentadbiran setempat.

☐ P4 (1 markah): Mencadangkan balai raya sebagai pusat kegiatan kemasyarakatan.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

B9E01 | 9.1

Buku teks KPM hlm. 98-99 | Rujukan 3.2.1

Bandingkan petempatan bandar dengan luar bandar dari empat aspek: jumlah penduduk, kemudahan asas, ciri kediaman dan contoh kegiatan ekonomi.

Contoh jawapan

Menurut ciri buku teks, bandar mempunyai penduduk melebihi 10 000 orang, manakala luar bandar kurang daripada 10 000 orang. Bandar mempunyai kemudahan asas yang lebih pelbagai dan kediaman berciri moden. Luar bandar digambarkan mempunyai kemudahan lebih minimum serta kediaman sederhana atau tradisional. Kegiatan bandar termasuk perindustrian, perniagaan dan perkhidmatan. Luar bandar pula dikaitkan dengan pertanian, penternakan dan industri desa. Perbandingan umum ini tidak bermaksud setiap kampung tiada kemudahan moden.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Bandar: jumlah melebihi 10 000 dalam ciri buku teks.

☐ P2 (1 markah): Luar bandar: jumlah kurang daripada 10 000 dalam ciri buku teks.

☐ P3 (1 markah): Bandar: kemudahan asas pelbagai.

☐ P4 (1 markah): Luar bandar: kemudahan lebih minimum.

☐ P5 (1 markah): Bandar: kediaman berciri moden.

☐ P6 (1 markah): Luar bandar: kediaman sederhana/tradisional dalam penerangan buku teks.

☐ P7 (1 markah): Contoh ekonomi bandar seperti perniagaan, perindustrian atau perkhidmatan.

☐ P8 (1 markah): Contoh ekonomi luar bandar seperti pertanian, penternakan atau industri desa.

Terima huraian lain yang tepat dalam skop buku teks. Fakta dan penjelasan yang berbeza diberi sekali sahaja; contoh jawapan bukan satu-satunya susunan yang diterima.

B9E02 | 9.2

Buku teks KPM hlm. 100-101 | Rujukan 3.2.2

Kenal pasti empat pola dan huraikan satu ciri susunan yang menyokong setiap padanan.

Contoh jawapan

A ialah berpusat kerana rumah bertumpu pada satu persimpangan utama. B ialah berkelompok kerana rumah disusun dalam kumpulan terancang. C ialah berjajar kerana rumah membentuk deretan mengikut sungai. D ialah berselerak kerana rumah berjauhan antara kebun kecil. Bukti susunan perlu dinyatakan untuk menyokong setiap pola, bukan sekadar menghafal namanya.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): A berpusat.

☐ P2 (1 markah): Bukti A: rumah bertumpu pada satu persimpangan/pusat.

☐ P3 (1 markah): B berkelompok.

☐ P4 (1 markah): Bukti B: kumpulan rumah disusun secara terancang.

☐ P5 (1 markah): C berjajar.

☐ P6 (1 markah): Bukti C: rumah berderet mengikut sungai.

☐ P7 (1 markah): D berselerak.

☐ P8 (1 markah): Bukti D: rumah berjauhan atau bertaburan tidak seragam.

Terima huraian lain yang tepat dalam skop buku teks. Fakta dan penjelasan yang berbeza diberi sekali sahaja; contoh jawapan bukan satu-satunya susunan yang diterima.

B9E03 | 9.3

Buku teks KPM hlm. 102-103 | Rujukan 3.2.3

Huraikan empat fungsi bandar yang berbeza. Bagi setiap fungsi, jelaskan kegiatan atau peranan khusus dan berikan satu contoh lokasi daripada buku teks. Pilih sekurang-kurangnya satu fungsi sosial dan satu fungsi governan.

Contoh jawapan

Bandar pelabuhan seperti Klang mengurus urusan import, eksport dan perkapalan. Bandar perindustrian seperti Shah Alam mempunyai kegiatan pengeluaran serta pekerjaan teknikal. Dari segi sosial, Tanjung Malim berfungsi sebagai bandar pendidikan dengan institusi pengajian tinggi. Dari segi governan, Putrajaya menjalankan fungsi pusat pentadbiran kerajaan persekutuan. Keempat-empatnya menunjukkan bahawa bandar mempunyai peranan yang berbeza mengikut kegiatan dan kemudahannya.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Peranan fungsi pertama yang tepat, seperti pelabuhan mengurus import/eksport.

☐ P2 (1 markah): Contoh sepadan pertama, seperti Klang.

☐ P3 (1 markah): Peranan fungsi kedua berbeza, seperti perindustrian menjalankan pengeluaran.

☐ P4 (1 markah): Contoh sepadan kedua, seperti Shah Alam.

☐ P5 (1 markah): Peranan fungsi sosial yang tepat, seperti pendidikan menyediakan pengajian tinggi.

☐ P6 (1 markah): Contoh sosial sepadan, seperti Tanjung Malim.

☐ P7 (1 markah): Peranan fungsi governan yang tepat, seperti pentadbiran mengurus perkhidmatan kerajaan.

☐ P8 (1 markah): Contoh governan sepadan, seperti Putrajaya.

Terima empat fungsi lain yang tepat bersama contoh buku teks, dengan sekurang-kurangnya satu fungsi sosial dan satu governan. Nama fungsi tanpa peranan tidak menggantikan isi huraian.

B9E04 | 9.3

Buku teks KPM hlm. 102-104 | Rujukan 3.2.3

Bandingkan fungsi ekonomi, sosial dan governan kedua-dua petempatan. Jelaskan juga peranan industri desa dan balai raya di B.

Contoh jawapan

Kilang di A mengeluarkan barangan dan menyediakan pekerjaan, manakala kebun sayur di B menghasilkan tanaman pertanian. Universiti A menyediakan pendidikan tinggi dan klinik B memberi perkhidmatan kesihatan. Pusat pentadbiran A mengurus urusan kerajaan, sementara penghulu B mengurus pentadbiran setempat. Pengusaha kraftangan menunjukkan industri desa yang menghasilkan produk serta pendapatan. Balai raya B pula menjadi pusat kegiatan kemasyarakatan. Kedua-dua petempatan mempunyai peranan yang berbeza tetapi sama-sama menyokong kehidupan masyarakat.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Ekonomi A: kilang menjalankan pengeluaran/menyediakan pekerjaan.

☐ P2 (1 markah): Ekonomi B: kebun sayur menjalankan pertanian/menyediakan hasil.

☐ P3 (1 markah): Sosial A: universiti menyediakan pendidikan tinggi.

☐ P4 (1 markah): Sosial B: klinik memberi perkhidmatan kesihatan.

☐ P5 (1 markah): Governan A: pusat pentadbiran mengurus urusan kerajaan.

☐ P6 (1 markah): Governan B: penghulu mengurus pentadbiran setempat.

☐ P7 (1 markah): Industri desa B menghasilkan kraftangan untuk kegiatan ekonomi/pendapatan.

☐ P8 (1 markah): Balai raya B menjadi pusat kegiatan kemasyarakatan.

Terima huraian lain yang tepat dalam skop buku teks. Fakta dan penjelasan yang berbeza diberi sekali sahaja; contoh jawapan bukan satu-satunya susunan yang diterima.

B9E05 | 9.2

Buku teks KPM hlm. 98-104 | Rujukan 3.2.1, 3.2.2, 3.2.3

Sediakan perbandingan yang membezakan jenis, pola dan fungsi. Nyatakan jenis P dan Q serta satu bukti masing-masing; pola P dan Q; satu fungsi ekonomi P; dan satu fungsi sosial Q.

Contoh jawapan

P ialah bandar, disokong oleh 26 000 orang dan kemudahan pelbagai. Q ialah luar bandar dengan 3 300 orang serta kegiatan kebun kecil. Pola P berjajar kerana rumah berderet sepanjang jalan. Pola Q berselerak kerana rumah berjauhan dan tidak seragam. Dari segi ekonomi, P menjalankan perindustrian melalui kilang, selain fungsi pelabuhan. Klinik di Q pula menjalankan fungsi sosial dengan memberi perkhidmatan kesihatan. Jenis, pola dan fungsi menilai aspek yang berlainan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): P bandar.

☐ P2 (1 markah): Bukti P: 26 000 orang atau kemudahan pelbagai.

☐ P3 (1 markah): Q luar bandar.

☐ P4 (1 markah): Bukti Q: 3 300 orang atau kegiatan kebun kecil.

☐ P5 (1 markah): P berjajar kerana deretan sepanjang jalan.

☐ P6 (1 markah): Q berselerak kerana berjauhan dan tidak seragam.

☐ P7 (1 markah): Satu fungsi ekonomi P: perindustrian melalui kilang atau pelabuhan melalui perkapalan.

☐ P8 (1 markah): Sosial Q: klinik memberi perkhidmatan kesihatan.

Terima huraian lain yang tepat dalam skop buku teks. Fakta dan penjelasan yang berbeza diberi sekali sahaja; contoh jawapan bukan satu-satunya susunan yang diterima.

Sumber dan skop

DSKP KSSM Geografi Tingkatan 1, KPM/BPK, terbitan 2016; buku teks Geografi Tingkatan 1, KPM/Era Visi, 2016, ISBN 978-967-0483-48-1. Halaman pada nota dan soalan merujuk buku teks bercetak. Kod SP merujuk Standard Pembelajaran. KL merujuk Panduan Kerja Lapangan dalam DSKP hlm. 35-41, bukan kod SP bernombor.

Direktori BPK KPM | DSKP KPM, salinan rujukan | Buku teks KPM, salinan rujukan

Soalan dan rajah latihan asli berbantu AI untuk sesi 2026. Bukan terbitan, pengesahan atau soalan rasmi KPM. Semakan guru secara bebas belum dibuat. Gunakan bersama buku teks dan bimbingan guru. © 2026 LauPeh, setakat hak yang boleh dilindungi.